

Կոզմոյան Արմանուշ Կոզմոյի
բանասիրական գիտությունների
դոկտոր, պրոֆեսոր
(Հեռ. 345984) 091513472.

Էլ փոստ. kozmojan@mail.ru

Կրթությունը

ԵՊՀ, Արևելագիտության Ֆակ. իրանագիտության բաժին (1967):

1971-74 -ին սովորել է Մոսկվայի (ՄՍՀՄ) Արևելագիտության ինստիտուտի ասպիրանտուրայում, միջնադարագետ-իրանագետի մասնագիտացմամբ (գիտ. դեկ.պրոֆ. Իոսիֆ Բրագինսկի):

1976-ին պաշտպանել է թեկնածական թեզ (Рубаи в классической поэзии на фарси 10-12 вв.), 1997-ին՝ դոկտորական (Հայոց և պարսից միջնադարյան քնարերգության համեմատական պոետիկան 10-16 դդ.): 2010-ին ստացել է պրոֆեսորի կոչում:

1997-ին Թեհրանի Համալսարանում անցել է վերապատրաստման կուրս՝ ստացել հավաստագիր:

Աշխատանքային գործունեությունը

1967-71- ին աշխատել է ՀՍՀ -ի խմբագրությունում:

1974-ից մինչև օրս շխատում է ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտում որպես առաջատար գիտաշխատող: (Մարշալ Բաղրամյան 24/4, 10-րդ հարկ.)

1994-ից դասախոսում է Ղեկավարել է Իրանի իսլամական հանրապետությունից գործուղված ասպիրանտների գիտական թեզերը:

Մասնակցել է բազմաթիվ ներպետական և միջազգային գիտաժողովների (Մանկտ-Պետերբուրգ, Մոսկվա, Ռոստով-Վելիկի, Դուշանբե, Բաքու, Թեհրան, Թավրիզ, Բուդապեշտ, Հալլե-Վիտենբերգ, Երևան ևն):

Ուսումնասիրությունների ոլորտը

Գիտական ուսումնասիրությունների ծիրում են՝ պարսից գրականության, իսլամական քաղաքակրթության, համեմատական գրականագիտության, արևելյան միջնադարյան աշխարհի պատմամշակութային և աղբյուրագիտական հարցերը, ինչպես նաև՝ թարգմանչական գործը (պարսկերենից):

Պարգևներ

ՀՀ-ում ԻՀՀ դեսպանների կողմից (Պարոն Նիքթար և Սադայան) արժանացել է ոսկե մեդալների (1997, 2011), ինչպես նաև Թավրիզում՝ Շահրիարի անվան միջազգային գրական մրցանակի:

Ունի բազմաթիվ պատվոգրեր և շնորհակալագրեր, այդ թվում ԻՀՀ դեսպանության՝ ինչպես նաև ՀՀ ԳԱԱ-ի նախագահության կողմից:

ԱՐՄԱՆՈՒՇ ԿՈԶՄՈՅԱՆ

Մատենագիտություն

ԳՐՔԵՐ

1. Рубаи в классической поэзии на фарси 10-12 вв., 1981, 110 էջ:

Գրախոսություն. Файзали Наджмонов, Мирзо Солиев, А.К. Козмоян, Рубои дар назми классики форси, Ер., 1981. “Садои Шарк (Голос Востока)”, Ежемесячный литературно-художественный и общественно-политический журнал Союза писателей Таджикистана, Душанбе, 1982, 3, стр. 127-9.
/թաշիկերեն/

Գրախոսություն. Дж. Дорри, А.К. Козмоян, Рубаи в классической поэзии на фарси. Ереван, Изд-во АН Арм. ССР, 1981. “Народы Азии и Африки”, М., 1982, 3, стр. 213-4.

2. Մարգարտաշար, կազմեց, պարսկերենից տողացի թարգմանեց, առաջաբանը գրեց և ծանոթագրեց Ա. Կոզմոյանը, Երեւան, 1990, 237 էջ:

Գրախոսություն. Հրայր Մովսիսյան, Շարունակության ակնկալիքով, «Գրական թերթ», 1990, նոյեմբեր 2.

Գրախոսություն. Ազատ Եղիազարյան, Քառյակների գանձարան, «Հայաստան» լրագիր, 1991, հունվար 9, էջ 4:

3. Օմար Խայամ, քառյակներ. տողացի թարգմանությունն պարսկերենից, վերջաբան եւ ծանոթագրություններ Ա. Կոզմոյանի, Երեւան, 1994:

4. Ռուդաքի, տողացի թարգմանությունն պարսկերենից, առաջաբան և ծանոթագրություններ Ա. Կոզմոյանի, Երեւան, 1995, 93 էջ:

Գրախոսություն. Կարլեն Ազարյան, Հոգու աշխատավորի ընծան, «Գրական թերթ», 1996, օգոստոս 9, հմր 14/2529/, էջ 1:

Գրախոսություն. Ռուդաքիի նոր թարգմանությունը, «Նավասարդ», 1995, նոյեմբեր 8:

5. Հայոց եւ պարսից միջնադարյան քնարերգության համեմատական պոետիկան (10-16-րդ դդ), Երեւան, 1997, 220 էջ:

Գրախոսություն. Հենրի Առուշանյան, Մերձեցման նոր բացահայտումներ, «Առավոտ» լրագիր, 1997, 23 դեկտեմբեր, էջ 12:

Գրախոսություն. Վլատ. Պետրոսեան, « Հայոց եւ պարսից միջնադարեան քնարերգութեան համեմատական պոետիկան» հեղինակ՝ Արմանուշ Կոզմոյեան, «Նայիրի» լրագիր, Բեյրութ, 1998, 4 ապրիլ, էջ 10:

Գրախոսություն. Ա. Ա. Ղազինյան. Արմանուշ Կոզմոյան, Հայոց եւ պարսից միջնադարյան քնարերգության համեմատական պոետիկան /10-16-րդ դդ./, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, Երեւան, 1997, 224 էջ: Պատմա-բանասիրական հանդես, 1999, 1, էջ 367-71:

Գրախոսություն. Արթուր Միքայելյան, «Հայոց եւ պարսից միջնադարյան քնարերգության համեմատական պոետիկան», Գրական թերթ, 1999, 16-31 մարտ, էջ 13:

Գրախոսություն. Ա. Սիմոնյան, /պարսկերեն/ «Ապագա», Մշակութային եւ հասարակական ամսագիր, Թեհրան, 1999, էջ 7:

Գրախոսություն. Արտաշես Պապոյան, Հայոց եւ պարսից միջնադարյան քնարերգության համեմատական պոետիկան, «Հայաստանի Հանրապետություն», 2000, փետրվար 4, էջ 7:

Տե՛ս նաեւ ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր» հաս. գիտությունների, Եր., 2001, 2, էջ 218-22, այլեւ՝ Ա. Պապոյան, Հայագիտական հետազոտություններ, Եր., 2007, էջ 753-59:

6. Ղուրանը հայոց մեջ, Երեւան, 2003:

Գրախոսություն. Արաքս Փաշայան. «Ղուրանը հայոց մեջ», Ազգ, 2003, հոկտեմբեր 3, էջ 6:

7. «Պարսից պոեզիայի ընտրանի», պարսկ. տողացի թարգմանություն, առաջաբան եւ ծանոթագրություններ Ա. Կոզմոյանի, Երեւան, 2004, 126 էջ:

Գրախոսություն. Մելանյա Բադալյան, Միջնադարի պարսիկ բանաստեղծները՝ հայերեն, «Ազգ», 2004, սեպտեմբեր 9, էջ 6:

Գրախոսություն. Սամվել Կոսյան, Սիրտը տառապելուց է թրծվում, «Գրական թերթ», 2004, սեպտեմբեր 17, էջ 4:

Գրախոսություն. Ա. Ս. Պարսից պոեզիայի ընտրանի Ս. Կապուտիկեանի թարգմանութեամբ /Բնագիրէն տողացի թարգմանութիւն, յառաջաբան եւ ծանօթագրութիւն Արմանոյշ Կոզմոյեանի, 126 էջ, Երեւան, 2004/:

Հրատարակութիւն՝ Հ.Հ. Գիտ. Ակադեմիայի Արեւելագիտութեան ինստիտուտի: «Կամար», գրականութեան եւ գեղարուեստի անկախ պարբերաթերթ, Պէյրութ, 2005, թիւ 1, էջ 111:

Գրախոսություն. Թորոս Թորանեան, «Պարսից պոեզիայի ընտրանի». Տողացի թարգ. Ա. Կոզմոյեանի, «Գանձասար», Բերիոյ թեմի ազգային առաջնորդարանի պաշտօնաթերթ, Հալէպ, 2010, սեպտեմբեր 2, էջ 11:

ՀՈՂՎԱԾՆԵՐ

8. Рубаи в творчестве Фаррухи, ВОН, Ереван, 1973, 11, стр.. 87-93.
9. Некоторые особенности рубаи Фаррухи Систани. «Конференция молодых научных сотрудников и аспирантов», Тезисы, М., 1973.
10. Рубаи Амир-ош-шуара Муиззи. «Конференция молодых научных сотрудников и аспирантов», Тезисы, М., 1974. стр. 68-69.
11. Развитие усложненного стиля в любовных четверостишиях Унсури, «Народы Азии и Африки», М., 1975, 1, стр. 172-76.
12. Хайямовские четверостишия как новая ступень в развитии персидского рубаи, «Իրանագիտության հարցեր», Հասարակական գիտությունների գիտ. ինֆոր. սեկտոր, մատենաշար Ա., բյուլետեն 1/19/, Երևան, 1978, էջ 86-90:
13. Характеристика городского рубаи 12 в. на фарси. (По материалам рубаи Сузани Самарканди), «Вопросы восточного литературоведения, Традиции и современность» (Сборник статей), М., 1982, стр. 45-53.
14. Проявление новых тенденций в развитии рубаи., ВОН, 1984, # 5, стр. 43-9.
15. Характеристика городского рубаи на фарси 12 в., Արևելագիտության հարցեր, պր. 1-2, Երևան, 1983, էջ 247-54.
16. Հայկական եւ պարսկական աշխարհիկ սիրային քնարերգության առանձնահատկություններ /Ժ-ԺԴ դդ./, Տիպաբանություն եւ ազդեցություն, «Հայ միջնադարյան գրականության միջազգային գիտաժողով», թեզեր, Երևան, 1986, էջ 95-6:
17. Հայ եւ պարսից միջնադարյան սիրային քնարերգության տիպաբանական առանձնահատկությունների մասին, «Պատմաբանասիրական հանդես», Եր., 1987, էջ 153-160:
18. Մշակութային կողոպուտ կամ պատասխան Արիֆ Հաջիևին, «Գրական թերթ», 1989, նոյեմբեր 23, էջ 4

19. Երկու պոեզիա, երկու հավատամք /Նարեկացու եւ Ռուդարփի քանաստեղծության պատմատիպաբանական համեմատության փորձ/, ՊԲՀ, Երեւան, 1992, # 2-3, էջ 189-98:
20. Մտորումներ պարսիկ դասականների թարգմանությունների շուրջ, «Իրան-նամե», Երեւան, 1993, 1, էջ 12:
21. Նմանակության միջնադարյան ֆենոմենը հայ եւ պարսից պոեզիայում /12-16-րդ դդ./, «Մերձավոր եւ Միջին արեւելքի երկրներ եւ ժողովուրդներ», հ. 17, Եր., 1996, էջ 243-52:
22. Զիա ադ դին Նախշաբին եւ նրա «Թուրքինամեն», «Գարուն», Եր., 1996, # 3, էջ 88-90:
23. Հայոց եւ պարսից միջնադարյան քնարերգության համեմատական պոետիկան, (հայրեն եւ քառյակ), «Լրաբեր», Եր., 1996, 3, էջ 122-34:
24. Հովսեփ Օրբելին իրանագետ, «Հայաստանի Հանրապետություն», 1997, ապրիլ 29:
25. Քրիստոնեական եւ իսլամական միստիցիզմի արտացոլումը քնարերգության մեջ /Նարեկացի- Ռումի/, «Հայաստանը եւ Քրիստոնյա Արեւելքը» միջազգային գիտաժողովի թեզեր, Երեւան, 1998,
26. Tahavol-e robai dar shere farsi - /պարսկերեն/, “RAHAVARD“, Թեհրան, Պարսից լեզվի եւ գրականության միջազգային գիտաժողով, 1998, էջ 467-468:
27. Լեզուն` ամուր պետականության գրավական /Երկրորդ միջազգային գիտաժողովը Իրանում/, «Հայաստանի Հանրապետություն», 1999, ապրիլ 6,
28. Два поэта – два кредо, (Опыт историко-сравнительного анализа Рудаки и Нарекаци). «Неизменность и новизна художественного мира» памяти Е.Э. Бертельса, Сборник статей, М., 1999, стр. 119-129.
29. Նոռուզյան Էտյուդ, «Նորաթերթ», 2000, մարտ 9, հմր 43, էջ 13:
30. Հայոց միջնադարյան քնարերգության էթնոմշակութային համատեքստը, «Քրիստոնեական Հայաստանը` քաղաքակրթությունների խաչմերուկ» միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների դրույթներ, Երեւան, 2001, էջ 40:

31. Միջնադարյան արեւելքի «Եղբայրությունների» տիպաբանության խնդրի շուրջ, «Մերձավոր եւ Միջին արեւելքի երկրներ եւ ժողովուրդներ», հ. 20, Եր., 2001, էջ 290-300:
32. Խոմեյնիի պոեզիան պարսից գրական ավանդույթների համատեքստում, «Մերձավոր եւ Միջին արեւելքի երկրներ եւ ժողովուրդներ», հ. 22, Եր., 2003, էջ 284-89:
33. Հայ-իսլամական գրական կապերի պատմությունից, «Հայագիտության արդի վիճակը եւ նրա զարգացման հեռանկարները» միջազգային համաժողովի դրույթներ, Եր., 2003, էջ 125:
34. Հաֆեզ, վեց գագեղ /տողացի թարգմ./, «Գրական թերթ», 2003, հունվար 21, հմր 44, էջ⁰⁰
35. Средневековые армянские переводы Корана в рукописях Матенадарана. «Тезисы» Международного конгресса востоковедов. М., 2004, т. 1, стр. 324.
36. Средневековые армянские переводы Корана в рукописях Матенадарана., «Письменные памятники Востока 2(3), Санкт-Петербург, 2005, стр. 235-239.
- 37 Խրատների գանձարան, . «Թուրթի-նամե» /Առաջաբան/, Եր., 2005, էջ 3-8:
38. Ղուրանի միջնադարյան թարգմանությունների խնդրի շուրջ /Մատենադարանի հավաքածուից/, «Մերձավոր եւ Միջին արեւելքի երկրներ եւ ժողովուրդներ», հ. 25, Եր., 2006, էջ 284-92:
39. Կրկին Սիլվա Կապուտիկյանի հետ, «Սիլվա Կապուտիկյանը մեր հուշերում և խոհերում», Եր., 2008, էջ 185-187:
40. Григор Нарекаци и персидские поэты-суфии (10-13 вв.), «Григор Нарекаци и духовная культура средневековья». Сборник статей, М. 2010, стр. 278-285.
41. Որակավորման մասնագիտական քննության ծրագիր, (ԲՈՀ-ի հրատարակություն, Երևան, 2011, էջ 81-83:
42. Արևելյան աշխարհի արժեհամակարգի արտացոլումը Նախաբիի «Թուրթինամեում»: «Արևելյան հեքիաթ -Արևելքը հեքիաթում»

գիտաժողովի թեզեր (Թումանյանի տուն-թանգարան), 30-31 մարտ, 2011, էջ 9-10:

43. «Թուրքինամեն» ճշմարտության որոնումներում, «Ոսկե Դիվան», հեքիաթագիտական հանդես, պրակ 3, 2011, էջ 48-52:

44. Իսլամի Սուրբ գիրքը թարգմանական զարգացումներում, Հայաստան-Իրան. 20 տարի համագործակցության ճանապարհով, Միջազգային. գիտաժողովի նյութեր, Երևան, 2012, էջ78-82:

45. Ավեստան՝ որպես պարսից մտքի և գեղարվեստական խոսքի հին հուշարձան, «Լրաբեր» հաս. գիտ., 2012, # 4, էջ 171-183:

46. Проблемы взаимовлияния культур в ирановедческих изысканиях И. А. Орбели, Ереван, 2012, стр, 46. (Тезисы международной конференции, «Орбели-125»).

47. Դենի Դը Ռուժմոնը «Արևելք-Արևմուտք» մշակութային կապերի որոնումներում, «Մերձավոր եւ Միջին արևելքի երկրներ եւ ժողովուրդներ», հ. 29, Եր., 2014, էջ 342-349:

48. Քրդական ավանդազրույցի նոր ծնունդը «Չամբիլֆրոշ» (առաջաբան), Եր., 2014,

49. Նույնի՝ . Новое рождение курдской легенды, «Голос Армении», 4 июня, 2015:

50. «Մոլավի», Ջալալ աղ դին Ռումիի հետ (առաջաբան), Եր, 2015:

51. Պարսից միջնադարյան գրականությունն եւ մշակույթ, «Հայաստանի հարակից երկրների պատմություն», հ. 2, Եր., 2016, էջ107-116

52. Պարսից գրականությունը հետդասական զարգացումներում, «Մերձավոր եւ Միջին արևելքի երկրներ եւ ժողովուրդներ», հ. 30, Եր., 2016:

53. Իրանի էթնոմշակութային միասնականության գաղափարը Նիզամիի «Խոսքով և Շիրին» պոեմում. «Մերձավոր եւ Միջին արևելքի երկրներ եւ ժողովուրդներ», հ. 31, Եր.2018, էջ 195-202:

54. Հայ-իրանական գրական կապերի դասակարգումը Կ.Մելիք-Օհանջանյանի գիտական ժառանգության մեջ: «Մերձավոր եւ Միջին արևելքի երկրներ եւ ժողովուրդներ», հ. 32 (1), Եր.2019, էջ 333-340:

55. Նոռուզյան դրվագներ, Ազգ, 13 մարտ, 2020, էջ Գ:
56. Իրանի մշակույթի զարգացման հիմնական միտումները 19-20 դդ. (ակնարկ), : «Մերձավոր եւ Միջին արևելքի երկրներ եւ ժողովուրդներ», հ. 33 (1), Եր. 2020, էջ 517-525:
57. Առաջաբան խմբագրի կողմից՝ Ա. Յահյամասիհիի. Սադեղ Հեղայաթ. կյանքը և գիտագրական ժառանգությունը. Եր. 2020. էջ 5-7:

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

58. Н.И. Пригарина, Поэтика творчества Мухаммада Икбала. Изд-во «Наука», М., 1978, стр. 231. «Вестник» общ. Наук АН Арм. ССР, 1980, 2, стр. 106-7.
59. Ահմադ Նուրի Զադեի Հայաստանը /գրախոսութ. Ահմադ Նուրի Զադեի «Հայոց բանաստեղծության հարյուր տարին» գրքի/, «Գրական թերթ», 1991, սեպտեմբեր 13, էջ 2:
60. Հեռավոր դոդանջների արձագանքը /գրախոսութ. Արտակ արքեպիսկոպոս Մանուկյանի «Բազկատարած» գրքի/, «Հայրենիքի ձայն», 1991, մայիս, էջ Ե. /5/
61. Լ. Սաֆրաստյան, Կանանց հիմնախնդիրները ժամանակակից իրանական գրականության մեջ, «Լրաբեր» հաս. գիտ., 2010, հմր 3, էջ 355-358:
62. Էսքիզ Վարդգես Պետրոսյանի «Մենավոր ընկուզենին» վեպի՝ պարսից թարգմանության, «Ազգ-մշակույթ», 7 մայիսի, 2011, էջ է:
63. 20-րդ դարի շվեյցարացի մեծ ինտելեկտուալը՝ հայերեն, «Ազգ-մշակույթ», 5 նոյեմբերի, 2011, էջ ա,գ:
64. Ա. Յահյամասիհի, Սադեղ Հեղայաթ. կյանքը և գիտագրական ժառանգությունը. Եր., 2020. Պատմաբանասիրական հանդես, 2021, # 2, էջ 288-290:

